

Regionalni okrugli stol – – Uloga DSV u radu hrvatskog pravosuđa

**DOCUMENTA – Centar za suočavanje s prošlošću
Pogledi organizacija civilnog društva**

SADRŽAJ IZLAGANJA

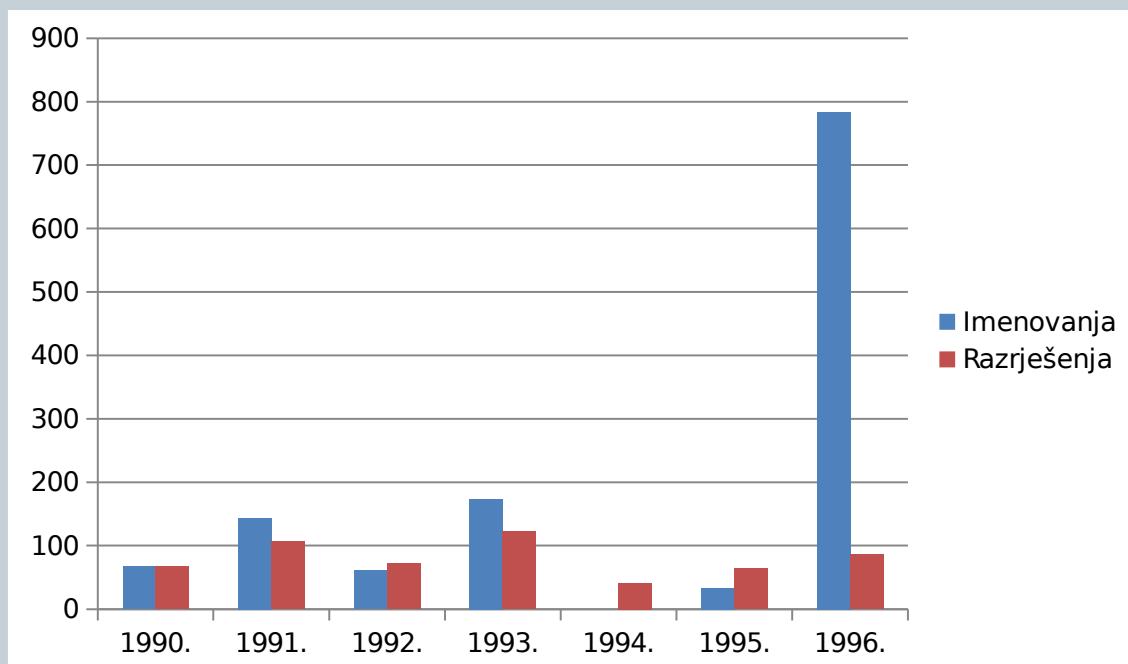
- Tiha lustracija pravosuđa tijekom 90-tih
- Praćenje reforme pravosuđa
- Neka sporna pitanja
- Percepcija pravosuđa u javnosti
- Rezultati istraživanja iz 2016.

Tiha lustracija pravosuđa tijekom 90-tih

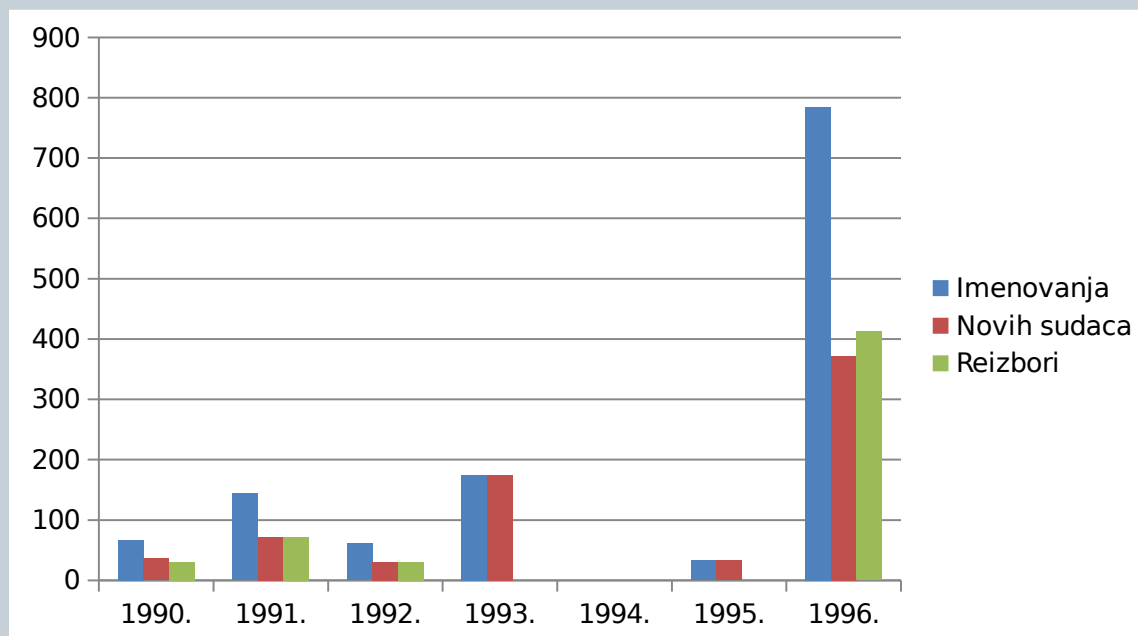
Krapac (1997.) “sporost u reformiranju pravosudnog sustava bitno odrazila na problematiku očuvanja sudačke neovisnosti, u cjelini gledano — na negativan način. Naime, nova državna vlast, suočena s problemom “lustracije” staroga sudačkog kadra koji se kompromitirao u bivšem režimu, rješavala ga je više zanemarivanjem nego oživljavanjem međunarodnih standarda i naših vlastitih ustavnih postulata o sudačkoj neovisnosti i nekim drugim temeljnim pravima i slobodama čovjeka. Ujedno je otvorila vrata prodoru političkih intervencija, što u najgorem slučaju znači samovolji političkih moćnika, u proces imenovanja, discipliniranja i razrješenja sudaca. Ne čudi stoga što je u takvu stanju nesigurnosti svojega statusa velik broj sudaca i prije roka u Hrvatskoj napustio svoja mjesta“

Odnos razrješenja i imenovanja od 1990.-1996.

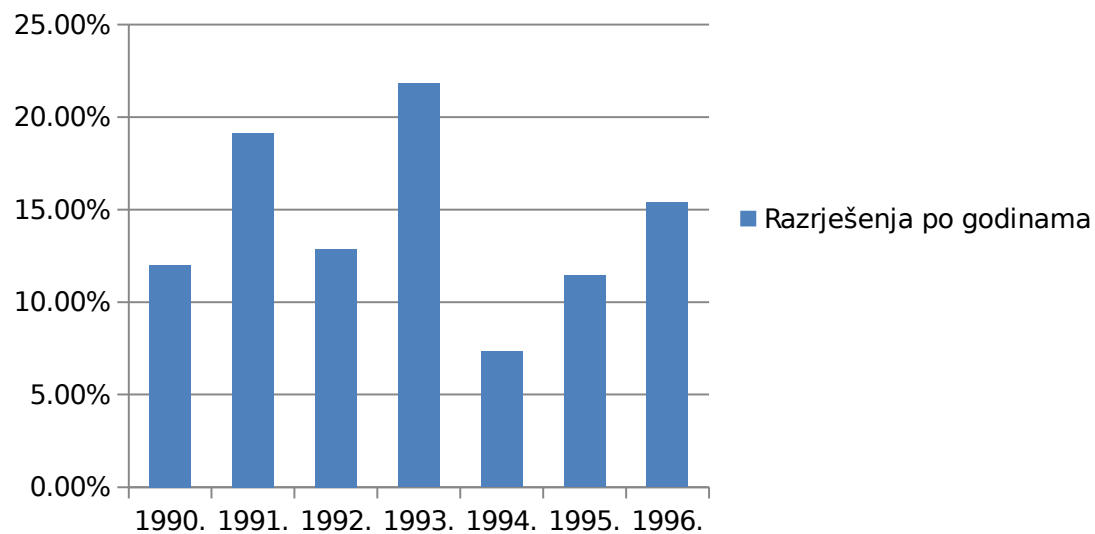
Sveukupno 1263 imenovanja, a 559 sudaca razriješeno je dužnosti. ,

Odnos imenovanja i reizbora od 1990.-1996:

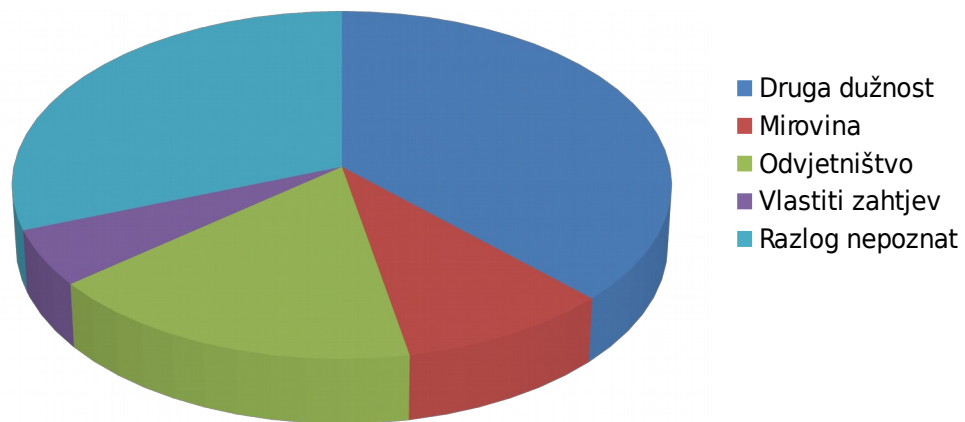
Razrješenja po godinama

Razrješenja po godinama

Razrješenja po razlozima od 1990.- 1996.

Razrješenja po razlozima od 1990. do 1996.

Praćenje reforme pravosuđa

S obzirom na vremenski odmak od dvadeset godina nakon završetka razdoblja koje je predmet ove analize, završno zaključujemo da je ova „tiha lustracija“ u hrvatskom pravosuđu dugoročno unazadila sudsku praksu te da se njezine posljedice osjećaju do danas.

Podrška strategiji razvoja pravosuđa u području ljudskih prava

Jedan od temeljnih ciljeva je daljnje jačanje kapaciteta Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća, te briga za stalno usavršavanje sudaca, te ostalih pravosudnih dužnosnika, a u smislu jačanja njihove nepristranosti, efikasnosti i profesionalnosti, koja bi se trebala postići kroz revidiranje uloge i zadaće Pravosudne akademije, kroz poticanje profesionalnog ocjenjivanja, sustava plaća, materijalnog statusa i mirovina.

Do kuda smo stigli?

Reorganizacija pravosuđa

"Sistem slučajne dodjele predmeta"- eSpis

**Objavljivanje sudskih odluka i izvještaja o radu
Imenovanje, napredovanje i razrješenja
sudaca**

**Pravosuđe kao pouzdan i kvalitetan javni
servis građana i svih onih koji se nalaze pod
njegovom jurisdikcijom**

Neka sporna pitanja

- Javno **poticanje** (ili prozivanje) ?

Javno i medijsko praćenje rada pravosuđa često nestručno pa i neprimjereno?

Uloga OCD - prevladavanja uzajamnog nepovjerenja, a nekad čak i animoziteta, na ovakvim okruglim stolovima održavati dijalog između predstavnika pravosuđa i predstavnika korisnika pravosuđa?

Neka sporna pitanja

- **Tumačenje kriterija imenovanja sudaca?**

“mora biti utemeljena na ostvarenom broju bodova i utvrđenoj listi prvenstva kandidata...” Zakon o DSV (interpretacija DSV: *“ne znači da lista prvenstva ima snagu kogentnog diktata po kojem bi izbor bio definitivno određen redoslijedom kandidata na listi”, već da to samo nalaže Vijeću da prilikom odlučivanja “uspostavi razumnu ravnotežu između numeričkih kriterija i kriterija koje nije moguće obuhvatiti numeričkim pokazateljima”.*)

Neka sporna pitanja

- **Marginalizacija Državne škole za pravosudne dužnosnike – skraćenje curriculumuma, mogućnost polaganja ispita, DSV nije više nadležan za upis i ispit?**
- *Disciplinski postupci - da li se bez stalnog i profesionalnog tijela koje bi kontinuirano pripremalo i provodilo disciplinski postupak, taj postupak može provesti pravično, djelotvorno i u razumnom roku?*
- *Imenovanje predsjednika sudova - Sudbeno vijeće ne raspolaže sredstvima da ocijeni vjerodostojnost programa kandidata za predsjednike, da kontinuirano provjerava rad odabranog kandidata, te da poduzima mjere da bi se otklonili uočeni nedostaci.*

Percepcija pravosuđa u javnosti

Javnost rada DSV – nedostatna obrazloženja odluka

VELIKO ISTRAŽIVANJE O PRAVOSUDNOM

SUSTAVU Više od polovice građana ne vjeruje u pošteno suđenje, petina zaposlenih u pravosuđu iskusila korupciju.

Identično istraživanje provedeno je i 2010. Povjerenje građana u pravosudni sustav u tih šest godina ni nakon ulaska Hrvatske u EU nije se popravilo.

Percepcija pravosuđa u javnosti

Dvije trećine ili, preciznije, 68 % građana u Hrvatskoj ima negativno mišljenje o radu pravosuđa. Više od polovice građana, 51 %, uvjereni su da prosječan čovjek u Hrvatskoj kao stranka u sudskom postupku ne može očekivati pošteno suđenje.

Istraživanje o povjerenju u pravosudni sustav u Hrvatskoj je provedeno na poticaj GREC-a, organizacije Vijeća Europe za borbu protiv korupcije. Istraživanje je financirala Svjetska banka, a provela agencija Ipsos Puls u razdoblju od 22. ožujka do 15. svibnja 2016. godine. Rezultate istraživanja je na svojim stranicama objavilo Ministarstvo pravosuđa.

Ključni razlozi nepovjerenja:

Istraživanje je nastojalo detektirati ključne razloge zbog kojih građani imaju ovako pesimističnu sliku o pravosuđu. Glavni krivac za takvu sliku je **dugotrajnost postupaka** - čak 75 % ispitanika kao najveći problem pravosuđa navodi upravo taj razlog. Kao drugi problem navode **utjecaj politike**, a da politika još uvijek utječe na pravosuđe smatra 66 % građana. Kao treći problem navode **troškove sudskih postupaka**, a previsokima ih smatra čak 63 % građana. Sljedeći problem iz perspektive građana su **složene procedure** u sudskim postupcima, a peti - **nedorečenost i nejasnoća zakona**. **Korupciju** među sucima i državnim odvjetnicima kao problem navodi 51 % ispitanika, 48 % ih vjeruje da su čak i državni službenici po sudovima korumpirani. **Nestručnost i neprofesionalnost** sudaca i državnih odvjetnika navodi trećina ispitanih građana.

Iz perspektive sudaca, državnih odvjetnika i pravosudnih službenika

Glavni krivci za slabljenje učinkovitosti i integriteta pravosuđa su **česte izmjene zakona** te njihova nejasnoća i nedorečenost - 82 % zaposlenih upravo to navode kao glavni problem. Zaposleni u pravosuđu o **utjecaju politike i korupcije** na učinkovitost sustava u kojem rade smatraju još i većim problemom od samih građana. Čak 73 % zaposlenih, šest posto više nego građana, kao problem navode utjecaj politike na sudove i policiju, a 64 % zaposlenih, 11 posto više nego građana, ističu **korumpiranost sudaca**. Polovica zaposlenih u pravosuđu jedan od problema vidi i u korumpiranosti državnih odvjetnika, što je podjednak postotak kao i kod građana.

Iz perspektive sudaca, državnih odvjetnika i pravosudnih službenika

Glavni krivci za slabljenje učinkovitosti i integriteta pravosuđa

72 % zaposlenih u pravosuđu kao jednu od bitnih prepreka učinkovitijem radu sudstva vide u **sklonosti građana parničanju** bez ozbiljne potrebe, a 61 % njih problem vidi i u nerealnim očekivanjima stanaka na sudu.

61 % zaposlenih u pravosuđu smatra da je jedan od krivaca koji negativno utječu na učinkovitost sudova i državnih odvjetništava - **loše izvještavanje medija** o njima.